

V Škofji Loki pa so dne 22. septembra t. l. ob ogromni udeležbi narodnih krogov zanesli k večnemu počitku znanega rodoljuba *Jakoba Hafnerja*, preminolega po dolgotrajni, mučni bolezni v prerani dobi 52 let. Spodobno se nam je zdelo, da mu tudi »Zvon« vsaj s temi malimi vrsticami postavi skromen spomenik. Kajti dasi pokojnik ni bil niti slovstvenik, niti aktiven politik, ampak samo, kakor je skromno velel mrtvaški list, »süd mnogih narodnih društev,« vendar lahko smelo rečemo, da je bil svoje dni — vzpričo svoje bistro razsodnosti, kremenitega značaja, prikupljive družabnosti in iskrene požrtvovalnosti — med prvaki narodnega društvenega življa v Ljubljani. Bodi mu lahka domača zemlja!

Knjižnica za mladino je z najnovejšim 8. snopičem jela objavljati Slomškove spise, zbrane za mladino, ter pričela z njegovimi pesmimi. To je jako srečna misel; kajti s tem, da je posegla po Slomšku, si je storila »Zaveza slovenskih učiteljskih društev« bogato zakladnico, iz katere bo lahko nekaj časa zalagala uka in čitauja željno slovensko mladino. — Omenjeni (8.) snopič je namenjen, kakor veli naslovni list, srednji stopnji, in zbral in uredil je pesmi za-njo dr. Janko Bezjak. — Reči moramo, da smo z milim veseljem prebirali knjižico s pesmicami, katere so nam s svojimi preprostimi napevi vred še vse v neizbrisnem spominu izza rosuih šolskih let. — G. izdajatelju si pa usojamo izreči to željo, naj o priliki ali v predgovoru prihodnjega snopiča, ali pa kje drugje pove, po katerih načelih je uravnaval tekst. — Snopič obsega 77 strani, in cena vezanemu je navadna (20 kr.).

Zbrani spisi Pavline Pajkove. Drugi zvezek. V Celji, 1895. Tiskal, izdal in založil Dragotin Hribar v Celji. — Cena broširanemu zvezku 1 gld., elegantno vezanemu 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več — Obseg: Roka in srce. — Mačeha. — Očetov tovariš. — Pripovednik v sili.

Po naši sodbi so tudi tega zvezka povesti take, da utegnejo zanimati zlasti one naše, posebej še ženske kroge, ki so sicer kar prikovani na nemške »Romanbibliothek«, »Lesekabinet« i. t. d. Tudi oni čitatelji ali čitateljice, ki omedlevajo za Marlittovko, najdejo v njih nekoliko zadostila; kajti dozdeva se nam, da vsaj prva povest spominja na Marlittovkine znane motive.

Toda poudarjajoč posebno to prednost Pavline Pajkove povestij, da so po vsem svojem značaju in genru vrlo pripravne, izpodrivati uemško čitanje v nekih naših krogih, si ne moremo kaj, da ne bi obžalovanja izrekli radi prilično visoke cene posameznih zvezkov. Ne trdimo, da so pretirane z ozirom na lično obliko, ali preskope so z ozirom na naše razmere. To je tedaj isti pomislek, kateremu smo že dali duška pri oceni Levstikovih zbranih spisov. — Zopet si torej drznemo povzdigniti svarilni glas do naših založnikov, naj uvažijo, da z dragimi izdajami trgajo naše pisatelje iz narodovih rok, dočim bi s ceninimi izdajami ne le neizmerno več koristili narodni stvari, ampak po znanem ameriškanskem načelu (»množica izda«) menda tudi — sebi koristili.

Giontinijeva knjigarnica nam ja poslala že zopet dvoje »ljudskih knjižic« (kakor veli sama v pripisnem nam dopisu), kateri sta izšli v njeni založbi, namreč: **Krištofa Šmida** sto majhnih pripovedek za mladino. Poslovenil † *Ivan Tomšič*, učitelj na c. kr. vadišnici v Ljubljani. Z nekaterimi podobami. Drugi popravljeni natisek. V Ljubljani 1895. V založbi in na prodajo pri Janezu Giontiniji, knjigarji. — Str. 120, mala 8°. Cena kart. izvodu 40 kr., po pošti 43. — Potem: **Robinzon**. Povest za slovensko mladino. Sestavljena po najboljših izdajah. V Ljubljani, 1895. Založil J. Giontini. — Tisek R. Milič-eve tiskarne. — Str. 116, 8°. — Cena vez. izvodu 50 kr., po pošti 55 kr. V onem že omenjenem dopisu se razodeva, da je prevod Funtkov. Omenimo naj še,

kar ni povedano v naslovnem listu, da je nalik podobnim nemškim knjigam na prvi strani platnic kolorirana podoba; takisto so štiri druge kolorirane uvezane v knjigo.

Radi ustrežemo želji marljive knjigarnice ter toplo priporočamo te najnovejši nje založenki in to s prepričanjem. Prvič je njiju jezik vohče pravilen in uglajen, tako da ju bodé tudi v tem obziru mladina s pridom čitala. Prigovarjati bi pač imeli semtertja kaj, zlasti glede besedosledja in nepotrebnih naglaskov (nató, srcé, le-tá, takó stojita itd.); toda to bi bile malenkosti, ki nikakor ne bi manjšale celotne vrednosti. — Drugič pa je tudi vnanja oblika poleg vse preproščine dovolj čedna. Prav zategadelj skoro zavidamo današnjo slovensko mladino, ki mnogo lažje nasiča svojo knjigoželjnost, nego smo jo mi, ter si za svoje male krajcarje lahko nabavlja prilično lične in v pravilni slovenščini spisane knjižice, dočim smo mi prav od iste Giontinijeve knjigarne morali kupovati tiste *Repoštev*e, *Lažnjive Kljukce*, *Hirlande* in *Genovefe* na cunjastem popirju in v barbarski slovenščini. — Tudi ta izprememba se nam zdi jako značilna za naš vsestranski napredek.

O vzgojni vrednosti *Robinzonovi* in *Šmidovih* povestij (o le-teh je že Stritar pisal v svojem »Zvonu«) drugo pot kaj več! Vender tudi na to stran z lahko vestjo priporočamo omenjeni knjižici.

Odlomki iz narodnega gospodarstva. Spisal *Anton Kupljen*. V Ljubljani, 1895. — Samozaložba. — Tisek R. Miličeve tiskarne. — Cena 30 kr. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metodija. — Str. 63, vel. 8°. — Vsebina: Posveta. Zložil B. Fl. — Uvod. — I. Temeljni pojmi. — II. O gospodarstvu in njegovih vrstah. — III. Gizda in varčnost. — IV. O važnosti, delbi in združitvi dela z ozirom na narodno (občno) gospodarstvo. — V. O narodno-gospodarskem pomenu osebne odvisnosti in prostosti. — VI. O potrošku imetja. — VII. Bogastvo in uboštvo. — VIII. Odurnost lenobe. — IX. Ovržba komunizma. — Sklep.

„Odlomki“ so poleg „Umnega čebelarstva“ in „Navoda o snovanju in poslovanju posojilnic“ že tretja knjiga z realistično vsebino, ki nam je došla v kratkem času. Obe-tajoč priobčiti v »Zvonu« stvarno oceno vseh teh publikacij, ko nam dojde iz strokov-njaških rok, si ne moremo kaj, da ne bi že tukaj namignili, kako važni in simptomatični se nam zde taki proizvodi praktičnih strok. Mi sodimo namreč, opirajoč se na zgodovinska fakta, da ne propade narod, kateri čuti v sebi silo in potrebo, si ustvarjati slovstvene pripomočke tudi v obrambo gmotnih interesov katerekoli vrste, si ustvarjati praktično literaturo. Saj to je tudi celo naravno! Praktično strokovno slovstvo je pristno izrazilo in zanesljivo merilo ekonomske jakosti kakega naroda; od le-te pa je kolikor toliko zavisna njega politična veljava.

Nekaj Prešernove ostaline. V petem zvezku *Kranjske Čbelice* (iz knjižnice prijatelja M. Ljubca v Gradcu) sem našel morda po roki Ivana Macuna, iz čigar knjižnice je ta zvezek, zapisanega pri Prešernovi »Zdravljici« nekaj, kar spada tudi med pesnikovo zapuščino. Bržkone je imel Macun rokopis te pesmi in je iz njega napisal v *Kranjsko Čbelico* vsa ona mesta, katera so mu, popravljena, gotovo manj ugajala, kakor v prvi obliki. — Nad tiskanim naslovom je pisano: Ova je pisana još v Bohoričici; in pod njim:

»Ob novini 1844«

(v. rukopis)

Druga pisava, deloma med vrsticami ali pod njimi, deloma na robu je (s svinč-nikom) jako površna. Prešernova pesem slove torej v starejši obliki tako-le;¹⁾

¹⁾ Prim. Jurčiča in Stritarja izdajo str. 222. i sl.; pisane vrstice, od znanih raz-ličnej, so z razprtimi črkami tiskane,